

บทที่ 4

สภาพปัจจุบันของการประถมศึกษา

สภาพปัจจุบันของการประถมศึกษา

4.1 การจัดการประถมศึกษาในปัจจุบัน

รัฐมีหน้าที่จัดระบบการศึกษาและจัดการศึกษาก่อนบังคับให้เด็กตามเกณฑ์ กฎหมายบังคับให้เด็กทุกคนอยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ โดยรัฐจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาแบบตอนเดียวตลอด ใช้เวลา 6 ปี เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาจะมีอายุระหว่าง 6 - 13 ปี

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีหลักการที่สำคัญคือ

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกชาติโดยมีเป้าหมายหลักร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เยาวชนเหล่านี้ คือ ครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับนี้ทั้งประเทศ ซึ่งมีประมาณสามหมื่นโรงเรียน บริการด้านประถมศึกษา ที่รัฐบาลรับผิดชอบโดยตรงครอบคลุมร้อยละ 93.9 ของนักเรียนระดับนี้ทั้งหมด ส่วนเอกชนรับภาระประมาณร้อยละ 6.2 (ปรัชญา เวสารัชช์, 2527 : 113)

การจัดการศึกษาระหว่างปี 2520 - 2535 คำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง และพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รัฐได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ซึ่งเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจาก 4 : 3 : 3 : 2 เป็น 6 : 3 : 3 และเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับระบบการศึกษา

การจัดการศึกษาในช่วงนี้ได้ดำเนินการอย่างมีระบบโดยมีการวางแผนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 4 - 6 (พ.ศ.2520 - 2534) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ขยายโอกาสทางการศึกษาดังนี้ แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 4 (พ.ศ.2520 - 2524) มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งพัฒนาการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของประเทศ โดยมุ่งเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของพลเมืองไทย ส่วนแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) มีจุดเน้นในการเสริมสร้างบุคลิกในด้านอาชีพ จริยธรรม คุณธรรม และพลานามัยที่สมบูรณ์ สำหรับแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530 - 2534) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากร เพิ่มเติมจากแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) คือ ให้ความสำคัญในการประกอบอาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเป็นกำลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) เป็นแผนพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการ

ศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถพื้นฐานในการแก้ปัญหา การดำรงชีวิต มีความซื่อซึ้งและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ของชาติ และของนานาชาติ มีการพัฒนาค่านิยมที่ถูกต้องทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาและสาธารณสุข กล่าวถึงการศึกษาและการฝึกอบรมว่า จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 6 ปี เป็น 9 ปี อย่างเป็นขั้นตอนและกำหนดให้อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้นจากอัตราปัจจุบันร้อยละ 46.2 เป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 73 ในที่สุดท้ายของแผนพัฒนาฉบับที่ 7 โดยเน้นพื้นที่ชนบทยากจน ซึ่งมีอัตราการเรียนต่อต่ำ

การศึกษาและการฝึกอบรม

ให้ความสำคัญต่อการขยายบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อม เพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสซึ่งพึ่งตนเองไม่ได้อย่างทั่วถึง โดยดำเนินงานดังนี้

1) ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยการศึกษาภาคบังคับ

2) เร่งรัดการจัดการศึกษาภาคบังคับ (6 ปี) ให้ครอบคลุมประชากรในกลุ่มอายุ โดยเฉพาะเด็กในชนบทห่างไกล เด็กที่เคลื่อนย้ายตามผู้ปกครองไปทำงานยังที่ต่าง ๆ รวมทั้งเยาวชนและสตรีที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างไม่เป็นธรรม โดยเน้น

2.1 ขยายและพัฒนารูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้แก่เด็กผู้ด้อยโอกาสในชนบทที่ห่างไกล ในชุมชนแออัด เด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่มีปัญญาเลิศ หรือมีความสามารถพิเศษ

2.2 ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อลดอัตราการออกกลางคันและตกชั้น ตลอดจนพัฒนาระบบการส่งต่อนักเรียนให้ได้ผลอย่างจริงจัง

2.3 ทบทวนและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

2.4 แก้ไข ปรับปรุง กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการเข้าศึกษาและหลังการศึกษาภาคบังคับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร และระเบียบการไม่อนุญาติให้เด็กที่จบประถมศึกษาที่อายุต่ำกว่า 15 ปี เข้ารับบริการการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นต้น

3) ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี อย่างเป็นขั้นตอน เน้นให้ความสำคัญทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ โดยเฉพาะพื้นที่ชนบทห่างไกลที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำ

3.1 ให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ปกครองที่ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเด็กเข้าเรียนต่อมากขึ้น ด้วย

การให้เงินอุดหนุนเพื่อทดแทนค่าเสียโอกาสหรือการนำระบบคุ้มครองการศึกษามาใช้

3.2 ปรับปรุงหลักสูตรทางด้านการศึกษาฝึกทักษะและเพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และให้มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์เข้ากับกระบวนการเรียนการสอน

การจัดการประถมศึกษาในปัจจุบัน เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 7 เป็นการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง สามารถเข้ารับบริการได้ตามความต้องการและความสามารถ ของท้องถิ่นของตนได้ตลอดเวลาและต่อเนื่องตลอดชีวิต

4.2 โครงการเกี่ยวกับการประถมศึกษา

โครงการเกี่ยวกับการประถมศึกษา มีอยู่มากมายหลายโครงการ แต่ละโครงการมีวัตถุประสงค์ คล้ายคลึงกัน คือต้องการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนและปรับปรุงให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น โครงการดังกล่าวได้แก่

โครงการในแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกรมวิชาการ

1.1 โครงการผลิตและพัฒนาสื่อ / เครื่องมือแนะแนว

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน บริหารด้านการศึกษาทั่วไป งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการของ แผนงบประมาณ หรือแผนงานคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การจัดนโยบายแนะแนวในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเยาวชนของชาติให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และยังเป็นส่วนสำคัญที่จะ สร้างเยาวชนให้สามารถเลือกทางศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง เลือกอาชีพที่ตนเองมีความถนัดและส่งเสริม ให้มีความคิดในการสร้างงาน รวมทั้งสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เพื่อให้การจัดบริการแนะแนว แก่เด็กและเยาวชนสัมฤทธิ์ผล จึงต้องใช้กระบวนการที่หลากหลาย การใช้สื่อโสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ เป็น กระบวนการหนึ่งในการจัดบริการแนะแนวให้น่าสนใจ สามารถโน้มน้าวให้เกิดความคิด ความสามารถในการ เลือกทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางพิจารณาตัดสินใจ เลือกแนวทางในด้านการศึกษา การ ประกอบอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และส่งเสริมความคิดริเริ่มในการสร้างงาน
ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2533 - 2539

1.2 โครงการพัฒนาบุคลากร

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน บริหารจัดการศึกษาทั่วไป งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ ของ
 แผนงงบประมาณ หรือแผนงานคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

สนองนโยบายด้าน การบริการและการระดมสรรพกำลัง เพื่อการจัดการศึกษา

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมากเยาวชนจึงต้องได้รับการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป หลักสูตรการศึกษาจึงต้องปรับปรุงให้เหมาะสมด้วยในการใช้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2533 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 เป็นต้นไป โรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องของการแนะแนว ซึ่งเห็นสิ่งที่จะช่วยเสริมให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับนักเรียน และบรรลุตามหลักการและ เป้าหมายของหลักสูตร ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจที่จะช่วยให้นักแนะแนว ทำความเข้าใจและนำการนิเทศงานแนะแนวได้เป็นอย่างดี และอย่างใกล้ชิด ดังนั้นการพัฒนาบุคลากรแนะแนวจึงมีความจำเป็นและสำคัญ ที่กรมวิชาการจะต้องเร่งดำเนินการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำกระบวนการแนะแนวไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้บุคลากรทางด้านการแนะแนว มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานและ

นิเทศงานแนะแนวให้กับโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการตามโครงการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539

1.3 โครงการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานแนะแนว

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน บริหารจัดการศึกษาทั่วไป งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ ของ
 แผนงงบประมาณ หรือแผนงานคุณภาพการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

สนองนโยบาย การบริหารและการระดมสรรพกำลัง เพื่อการจัดการศึกษา

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา มัธยมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำเป็นต้องใช้กระบวนการแนะแนวเข้ามาสนับสนุน เพื่อให้การเรียนการสอนประสบผล คือผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพดี สามารถประกอบสัมมาอาชีพได้ตามสมควรแก่วัย การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

วัตถุประสงค์

1. รวบรวมและให้บริการข้อสนเทศทางการแนะแนวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยมีกรมวิชาการเป็นศูนย์กลางในการบริการ ประกอบด้วยศูนย์ส่งเสริมระดับเขตการศึกษา และหน่วยบริการแนะแนวระดับจังหวัดเป็นเครือข่ายในการดำเนินงาน
2. ส่งเสริมและประสานงานการแนะแนวทั้งในและนอกกระทรวงศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ
3. ศึกษา สืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูลด้านการแนะแนว เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสนับสนุนงานแนะแนว
4. บริการแนะแนวเฉพาะกิจตามความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณ 2535 - 2539

1.4 โครงการพัฒนาระบบงานแนะแนวในและนอกระบบโรงเรียน

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน บริหารด้านการศึกษาทั่วไป งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการของแผนงานประมาณ หรือ แผนงานคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา มัธยมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในเรื่องการปรับตัวให้ทันกับความเจริญ ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมาจากระบบการ เช่น ปัญหาอาชีพ เสียด ภัยพิบัติ การว่างงาน ปัญหาสภาพเสื่อมโทรมด้านคุณธรรม ศีลธรรม เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ หรือ สภาพต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงและเกิดขึ้นนี้จำเป็นต้องที่ทุกคนจะต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข ถ้าไม่รีบทำเกิดขึ้น สิ่งสำคัญคือทุกคนจะต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และทันกับสภาพความเจริญที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ประกอบกับประเทศมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ที่มุ่งจัดให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป นั่นคือ การศึกษาจะมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้

มีความสามารถในการ เรียนเพื่อประกอบอาชีพ ใ้คความความถนัดของตนเองและความต้องการของท้องถิ่นสังคมอื่น ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาให้เป็นระบบ มีเอกภาพ และก่อให้เกิดการประสานงานกันทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและนอกกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีการแนะแนวที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน สภามหาวิทยาลัยและชุมชนต่าง ๆ
3. เพื่อพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการแนะแนวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2533 - 2539

1.5 โครงการพัฒนารูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน

1.5.1 พัฒนารูปแบบการสอนกลุ่มประสบการณ์และวิชาต่าง ๆ

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อประถมศึกษา/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

/ที่ตอน

การจัดการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนสำคัญหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การจะให้ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรนั้น จำเป็นที่ครูจะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรปรับปรุงเป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ดังนั้นจำเป็นที่กรมวิชาการจะต้องเอาใจใส่ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู และเพื่อช่วยกระตุ้นให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กรมวิชาการจึงสนใจที่จะคิดค้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล เพื่อเสนอให้ครูได้นำไปใช้และพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทดลองหารูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์และวิชาต่างๆ ที่เหมาะสมกับหลักสูตรและสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอน

ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2535 - 2539

1.5.2 โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์และวิชาต่าง ๆ

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา งานพัฒนาหลักสูตร ฯ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

เพื่อเป็นการสนองนโยบายในด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และ ความรับผิดชอบให้แก่เด็กและเยาวชน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนลูกเสือ และสนองนโยบายด้านพัฒนา สุขภาพของเด็กและเยาวชน โดยการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้เด็กสามารถออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา กลางแจ้ง เพื่อพัฒนาสุขภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายในค่านักกิจกรรมลูกเสือ และการส่งเสริม การออกกำลังกาย อันจะก่อประโยชน์ดังนี้

1. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ถูกต้องของลูกเสือ ให้ประชาชนได้ตระหนักในความสำคัญของ กิจกรรมลูกเสือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นและชาติบ้านเมือง รวมทั้งส่งเสริมให้ลูกเสือได้กระทำ ตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือในการช่วยเหลือผู้อื่นและช่วยพัฒนาชุมชน

2. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และประชาชนเห็นประโยชน์และ ความสำคัญของการออกกำลังกาย การเล่นกีฬากลางแจ้งเพื่อสุขภาพ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539

1.6 โครงการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาค่านะชากรและสิ่งแวดล้อม

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

จากการที่ประชากรในโลกเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็ว ประกอบกันมีความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นมาก ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆในด้านการต้องการให้ประชากรมีคุณภาพ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ระบบนิเวศน์ถูกทำลาย และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติไม่คุ้มค่า จึงจำเป็นต้อง ให้มีการเรียนการสอนทางด้านประชากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในภาวะประชากร ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประชากร ตลอดจนใหม่ทัศนคติที่ดี มีความตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากร ธรรมชาติ รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า ร่วมกันป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของบ้าน เมือง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดเนื้อหา รูปแบบการเรียนการสอน และจัดทำสื่อต้นแบบในวิชาประวัติศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเป็นศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับ

ประวัติศาสตร์

3. เพื่อไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อันจะก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าและรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาลingkunganของชุมชน ประเทศชาติ

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539

1.7 โครงการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักสูตร

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา มัธยมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การจะใช้หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจหลักสูตรและสามารถปฏิบัติตามหลักสูตรได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ แต่เนื่องจากการที่จะให้ผู้ให้หลักสูตรทุกระดับทั่วประเทศมีความเข้าใจตรงกันและปฏิบัติได้อย่างเท่าเทียมกันเป็นเรื่องค่อนข้างยาก กรมวิชาการจึงได้พยายามที่จะดำเนินการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักสูตร เพื่อช่วยให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเฉพาะมุ่งให้โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร เป็นแกนนำในการพัฒนา

2. ส่งเสริมและพัฒนากิจการบริหารหลักสูตร และหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2534 - กันยายน 2539

1.8 โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหนังสือทางการศึกษา กรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการ และ เหตุผล

สื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือเรียนและคู่มือครูของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533) และประจำรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ มีหน้าที่โดยตรงที่ต้องผลิตสื่อวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลและเพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพตามนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่หา มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต รู้จักการเสียสละ รู้จักสิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความสามารถคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหา มีสุขภาพสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและทำประโยชน์ต่อสังคมได้เหมาะสม
2. มีความรู้ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ และวิชาการเพียงพอที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือออกไปประกอบอาชีพได้

3. มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำหนังสือเรียนและคู่มือครู พร้อมทั้งเอกสารที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้ครูและนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนอันจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2530 - 2539

1.9 โครงการส่งเสริมและพัฒนาหนังสือ

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหนังสือทางการศึกษา กรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

ตามภาระหน้าที่ศูนย์พัฒนาหนังสือจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการผลิตและส่งเสริมการผลิตหนังสือ สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนโดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสืออย่างเพียงพอและให้ผลดีอย่างมีคุณภาพจึงเป็นงานที่กรมวิชาการ เน้นเป็นพิเศษ รวมทั้งให้สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในด้านการรณรงค์ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยมีนิสัยรักการอ่านและการเขียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือและสื่อการเรียนการสอน เพื่อกรมวิชาการจะได้พัฒนาและปรับปรุงให้ใช้ประกอบการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมพัฒนาหนังสือขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดทำหนังสือ และสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ ให้เพียงพอและมีคุณภาพ
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่าน การเขียนหนังสือให้กว้างขวางและแพร่หลายทั่วไป ทั้งในหมู่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป
3. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเขียน และเห็นคุณค่าความสำคัญของการอ่านและการเขียน
4. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาหนังสือให้เป็นแหล่งที่ให้ความรู้ความเข้าใจและข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแก่บุคคลทั่วไป

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539

1.10 โครงการพัฒนาการแปลและการจัดทำหนังสือระหว่างชาติ

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานพัฒนาหนังสือทางการศึกษา กรมวิชาการ
สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา

บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาฯ ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เน้นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพบุคลากร โดยอาศัยกระบวนการทางการเรียนการสอน การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพของโครงการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้การศึกษาของชาติบรรลุจุดหมายดังกล่าว คือการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอแก่การศึกษา อันควาสำหรับนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากจะเรียบเรียง

ตนเองแล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องถ่ายทอดวิชาความรู้จากประเทศที่ก้าวหน้าทางวิชาการในรูปของหนังสือ แพลตฟอร์มโดยเฉพาะทางคานวิทย์ศาสตร์ เทคโนโลยีและคานอาชีพ จึงสมควรให้มีการแปลหนังสือทางคาน วิชาการที่สำคัญ ๆ ในแต่ละสาขาวิชาขึ้น และพัฒนาหน่วยรับผิดชอบทางการแปลให้มีการจัดทำและส่ง เสริมการ ใช้หนังสือแปลอย่างกว้างขวาง เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาและการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ในการพัฒนาการศึกษานั้น การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานอันสำคัญที่จะถ่ายทอดความรู้ จากหนังสือ จึงจำเป็นต้องสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้น ดังนั้นกลุ่มประเทศอาเซียน (6 ชาติ) และ เอเชียและ แปซิฟิก (20 ชาติ) ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย จึงได้ร่วมมือกันจัดทำหนังสือสำหรับเด็กขึ้น เพื่อส่งเสริมนิสัย รักการอ่านในหมู่เด็กและเยาวชน อีกทั้งยังมุ่งหวังที่จะแลกเปลี่ยนความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ และเชิดชู วัฒนธรรมของทุกประเทศสมาชิก อันเป็นไปตามนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลที่เข้มแข็งมีความเข้าใจในศิลป วัฒนธรรมประจำชาติและนานาชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหน่วยรับผิดชอบการจัดทำหนังสือแปลในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จะนำความรู้ มาใช้ในการศึกษาและการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ของประเทศไทยให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อแปลหนังสือคานวิชาการที่สำคัญ ๆ สำหรับส่งเสริมการเรียนการสอนทุกระดับ ได้แก่ หนังสือที่ให้แนวคิดพื้นฐาน หนังสือเกี่ยวกับการคิดค้นใหม่ ๆ หนังสือคู่มือ เป็นต้น
3. เพื่อแปลหนังสือวรรณกรรมที่ได้รับการยกย่องในหนักเรียนทุกระดับชั้นและน่าสนใจทั่วไป ได้รับความรู้ทางวัฒนธรรม หัตถ์คดี ความเพลิดเพลิน ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาความเจริญทางคาน จิตใจ
4. เพื่อร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศในการจัดทำและเผยแพร่หนังสือเพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยนความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และยกย่องเชิดชูวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศตลอดจนส่งเสริมนิสัย รักการอ่านในหมู่เด็ก ๆ

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2528 และจะดำเนินการ สืบเนื่องต่อไป

1.11 โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานสำรวจและวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ของแผนงบประมาณหรือแผนงานวิจัยการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ

สนองนโยบายคาน เครือข่ายการเรียนรู้

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีจุดหมายที่สำคัญคือการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ที่เป็นอยู่ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการจัดการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ครบ 4 ด้าน คือ ความรู้ ความคิด ทักษะการปฏิบัติ ความรู้สึก เจตคติ โดยจัดควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

1. ศึกษารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัยและธรรมชาติของนักเรียน และสภาพของท้องถิ่น
2. พัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ
3. ทดลอง ติดตาม และประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2534 - กันยายน 2539

1.12 โครงการการวิจัยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานสำรวจและวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ตามแผนงบประมาณ

หรือแผนงานวิจัยการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ สนองนโยบายด้าน การบริหารและการระดมสรรพกำลังเพื่อการจัดการศึกษา

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา
บริหารและส่งเสริมการศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

สภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้มีการปรับการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของพลเมืองให้มีสภาพชีวิตที่ดี ทำประโยชน์แก่ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ ภายใต้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคม ฉะนั้นการจัดการศึกษาในปัจจุบันซึ่งเน้นความสอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคม จะบรรลุความสำเร็จโดยอ้อมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อค้นพบ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศให้สอดคล้อง

กับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

2. เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาทั้งในแง่ปัจจัย การบริหาร และการจัดการอย่างครบวงจร
ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2534 - กันยายน 2539

1.13 โครงการการพัฒนางานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา กรมวิชาการ
สนองนโยบาย การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
หลักการและเหตุผล

การวัดและการประเมินผลการเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญ^{ขั้น}หนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความสำคัญยิ่งต่อการนำมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาักเรียนให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ในทุก ๆ ด้าน มีคุณสมบัติตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ฉะนั้นการวัดผลและการประเมินผลการเรียนของโรงเรียนจึงต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน

2. เพื่อให้โรงเรียนเป็นผู้วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน มีระบบการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2535 - 2539

1.14 โครงการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา กรมวิชาการ
สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
หลักการและเหตุผล

เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2534 พร้อมทั้งมอบอำนาจการวัดผลประเมินผลในระดับประถมศึกษาให้แก่โรงเรียน และในระดับมัศึกษานั้น ได้มอบอำนาจให้แก่โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน จึงอาจทำให้คุณภาพมาตรฐาน

ความสำเร็จของนักเรียนที่จบหลักสูตรในระดับต่าง ๆ มีความแตกต่างกันได้ ประกอบกับกรมวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบการพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเภทต่าง ๆ ส่งเสริมงานคลังเครื่องมือวัด ทั้งระดับเขตการศึกษา กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงสมควรจัดให้มีการดำเนินงานโครงการพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาประเภทต่าง ๆ และพัฒนาระบบงานคลังเครื่องมือวัด เพื่อจะได้มีเครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย สามารถนำไปใช้ในงานประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมทั้งช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
2. วัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 2.1 เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา
  - 2.2 เพื่อพัฒนาระบบคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539

1.15 โครงการการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ประเภท โครงการต่อเนื่อง

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป งานวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา กรมวิชาการ

สนองนโยบายด้าน การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม อันจะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมสื่อและกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ กรมวิชาการจึงได้กำหนดโครงการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมภาษาอังกฤษและสื่อการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. วัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 2.1 เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษแก่สถานศึกษา ระดับประถมศึกษาและ

2.2 เพื่อส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2533 - 2539

1.16 โครงการสร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ประเภท โครงการใหม่

แผนงาน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทั่วไป

สนองนโยบายด้าน ระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา

ระดับ ก่อนประถม/ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หลักการและเหตุผล

ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฉบับปรับปรุงนั้น กรมวิชาการได้เพิ่มโอกาสและสนับสนุนให้ท้องถิ่นซึ่งได้แก่โรงเรียน อำเภอ จังหวัด เขตการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน การแนะแนว การวิจัย และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมในแต่ละท้องถิ่น ในการนี้ท้องถิ่นจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศจากสภาพจริงของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งพร้อมที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย โดยที่ท้องถิ่นมีข้อมูล ข้อเสนอพร้อมที่จะนำมาพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน กรมวิชาการจึงได้ดำเนินโครงการสร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งศูนย์ข้อมูลระดับท้องถิ่น คือระดับเขตการศึกษา จังหวัด อำเภอ และโรงเรียน รับผิดชอบ และดำเนินการในเรื่องระบบสารสนเทศที่ประกอบด้วยข้อมูลด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเฉพาะท้องถิ่น โดยมีกรมวิชาการเป็นหน่วยงานแกนกลาง
2. เพื่อให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน และแนะแนว การวิจัย และประเมินผลให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับสภาพชีวิตจริง เศรษฐกิจ และสังคม โดยใช้ข้อมูลของแต่ละท้องถิ่น
3. เพื่อให้มีหน่วยงานระดับท้องถิ่น เป็นเครือข่ายในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่งเสริม และเผยแพร่การใช้ข้อมูล ข้อเสนอเทศในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและโรงเรียน

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2535 - 2539